Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Esbjerg Kommune

Att.: Nina Gandrup Bundesen
Sendes pr e-mail til nibun@esbjerg.dk

J.nr. 2026 - 61307
Ref. MAKCH
Den 4. november 2026

Dispensation til sti inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning
Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens[1] § 15 til en sti inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr.nr. 27 Vognsbøl, Esbjerg Jorder, i Esbjerg Kommune.

Afgørelse
Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. Ansøger skal selv undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Afgørelsen kan påklages
Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Kystdirektoratet giver direkte besked til ansøger, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

Redegørelse for sagen
Esbjerg Kommune gennemfører en udviklingsplan for området omkring skulpturen "Mennesker ved Havet". Kystdirektoratet meddelte d. 31. marts 225 dispensation til de ændringer af de strandbeskyttede der var nødvendige for at realisere planen (Kystdirektoratets afgørelse i sag nr. 2025-12847). Det drejede sig

[1] Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

om blandt andet om udskiftning af belægning på stier og parkeringsarealer, opsætning af kanter/afgrænsning for disse i cortenstål, placering af plinte til ophold, etablering af trappe og rampe fra parkeringspladsen til skulpturen.

Esbjerg kommune har herefter henvendt sig til Kystdirektoratet og fortalt, at den rampe, som der er blevet dispenseret til, har for stejl en hældning til at den opfylder de kriterier, der stilles for at kunne karakterens som handicapvenlig.

Der søges derfor nu om at etablere en grussti ved skulpturen, der ifølge kommunen er mere handicapvenlig.

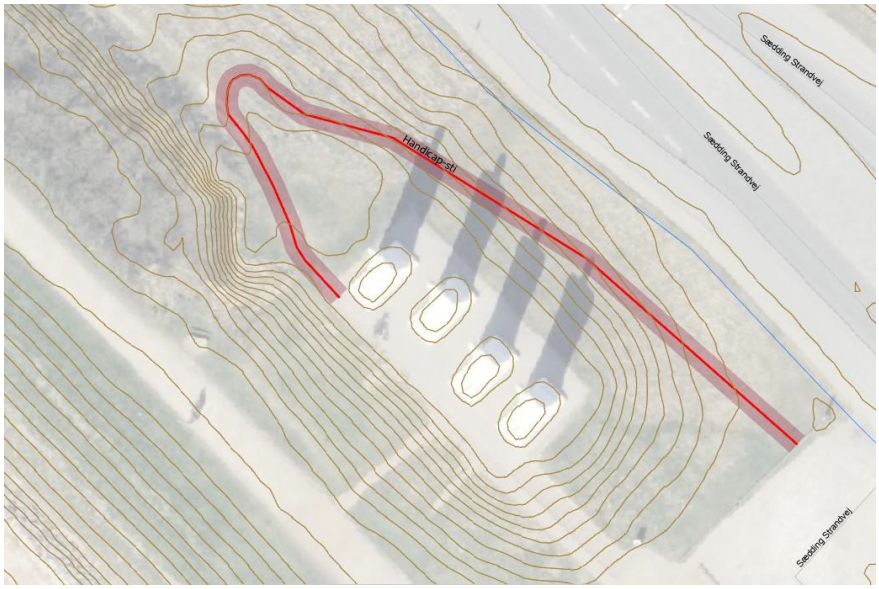
Luftfoto af området. Skulpturen "Mennesker ved Havet" er markere med rød prik. Grænsen for de strandbeskyttede arealer er vist med orange streg. Trappe, parkeringsplads mv, som er behandlet i den nævnte afgørelse fra Kystdirektoratet ligger mod sydøst. Stien, som behandles i nærværende afgørelse ønskes placeret mod nord og nordvest (se figur neden for).

Stien etableres på et areal, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttede naturtyper. Esbjerg Kommune har som myndighed for bestemmelsen meddelt dispensation til stien d. 11. september 2026 (Esbjerg Kommunes sagsid MIS-26/001249). Af kommunens afgørelse fremgår følgende:

> *Skulpturen er i dag et vartegn og et yndet udflugtsmål for både borgere, besøgende og turister, og området benyttes til gåture, ophold og naturoplevelser. Skulpturen er samtidig et knudepunkt, hvor tre større stiforbindelser mødes. Området omkring skulpturen er derfor ikke indrettet*

til den omfattende brug, som stedet har fået. Og der findes ikke en egnet sti op til skulpturen, hvis man benytter sig af hjælpemidler. Skulpturen kan kun tilgås via trappe uden gelænder, eller via en ujævn kuperet trampesti fra parkeringspladsen 160 m fra skulpturen.

Stien ønskes etableret med en slotsgrus-stibelægning med en bredde, der tilgodeser tilgængeligheden for gangbesværede med hjælpemidler, benyttelse af rollator eller rullestol, samt brugere med såvel barnevogne eller klapvogne. Slotsgrus er ligeledes den belægning, som er på de øvrige stier i området omkring skulpturen.

Figur 2 - Den nye handicapsti er indtegnet med rødt på kortet. (Billede fra ansøgningsmaterialet.)

Opbygning af den nye handicap-grussti vil blive udført, til at have en bredde på max 2 meter af hensyn til ovenstående samt driftskøretøjet til renhold efter etablering.

Stien vil blive etableret ved, at det øverste jordlag fjernes så skånsomt og hensynsfuldt som muligt. Det forventes ikke, at det er nødvendigt, at fjerne yderligere materiale end de 40 øverste cm jord. Stien etableres i niveau, med en plan flade. Arbejdet vil blive udført med størst muligt hensyn til naturen og området, ved at bruge de mindst mulige maskiner til arbejdet, og fjerne mindst muligt materiale. Den nye sti, vil efterfølgende fremstå med en samlet bredde på max. 2 meter.

Kommunens dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3 er meddelt på følgende vilkår:

1. Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet den 9. oktober 2026.

2. Det forudsættes, at det ansøgte udføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet.

3. Anlægsarbejdet må ikke skabe varige spor i overdrevet udenfor det tilladte anlægsområde – Fx kørespor eller afgravet vegetation.

4. Evt. byggematerialer må ikke opbevares eller efterlades i det beskyttede naturområde.

5. Opgravet materiale fra udgravningen af stien, må ikke placeres i det beskyttede naturområde, men skal fjernes umiddelbart.

6. Der må ikke foretages nogen form for ændringer af terrænet uden for det tilladte udgravningsareal og der må ikke efterlades jordbunker eller lignende.

7. Evt områder med blottet jord uden for anlægsområdet må ikke tilsås, men efterlades til naturlig tilgroning.

8. Når arbejdet er færdigt, skal du give besked til Natur & Vandmiljøkontoret, så vi kan kigge forbi og se, om projektet er udført som aftalt.

Kommunen har som led i sagsbehandlingen besigtiget området d. 18. august 2026. Af afgørelsen fremgår, at kommunen ved besigtigelsen har konstateret følgende:

> *Stien placeres således i landskabet, at den krydser ind over de mest slidte områder og passerer gennem bevoksningen af rynket rose. Store dele af stiens planlagte forløb indeholder i den forbindelse ikke egentlig overdrevsvegetation, da sliddet af området har fortrængt de fleste karakteristiske overdrevsarter. Der findes dog enkelte spredte forekomster af røllike, lancet-vejbred, hare-kløver, kongepen og muse-vikke inden for stiens placering. Langt størstedelen er domineret af græs og rynket rose. Det er derfor kommunens vurdering at naturen på det areal, hvor stien etableres, er meget ringe.*

Stiens forløb bag skulpturen. Figur indsat fra kommunens afgørelse.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse
I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000
Det nærmeste Natura 2000-område (nr. 89 Vadehavet) ligger ca. 1,2 km væk.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på at der er tale om etablering af en mindre sti i god afstand til Natura 2000-områder. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter
Esbjerg Kommune skriver i deres afgørelse om dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3 følgende:

> *Det er kommunens vurdering, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for de særligt beskyttede dyre- og plantearter, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Det skyldes, at arealet ikke vurderes at være yngle- eller rastested for de særligt beskyttede arter. Området er i dag meget befærdet og stedet hvor stien placeres er på grund af dette uegnet som levested for de beskyttede arter.*

Der findes, trods den kystnære placering, ingen observationer af strandtudser i området. Det er desuden kommunens vurdering at fraværet af arten skyldes manglende yngleområder i nærheden.

Det kuperede og sandede terræn kunne potentielt fungere som levested for markfirben. Grundet graden af forstyrrelse, slid og hundeluftning i området, vurderes stedet dog at være uegnet som levested for markfirben. Flagermus er observeret flere steder i områderne tæt på stiens placering. Det er dog kommunens vurdering at stien ikke vil medføre ændringer, som kan påvirke flagermusenes fødesøgning i området.

Det er kommunes vurdering at der ikke findes forekomst eller egnede levesteder for de øvrige arter på habitatdirektivets bilag IV i projektområdet.

Kystdirektoratet tilslutter sig det ovenstående, og vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen
Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

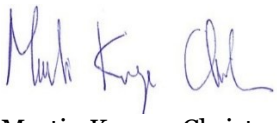
Det fremgår af lovbemærkningerne til en ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 - "kystloven" - at det vil være muligt at opnå dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Mindre foranstaltninger er f.eks. toiletbygninger, informationstavler, skilte, stier, mindre parkeringsarealer samt beskedne opholdsfaciliteter. Det er en forudsætning for at opnå dispensation, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur.

Kystdirektoratet vurderer, at der er tale om et beskedent anlæg, som ikke vil påvirke oplevelsen af kystlandskabet nævneværdigt. Der lægges i den sammenhæng vægt på, at stien etableres landværts skulpturen og tæt ved en større vej og en parkeringsplads. Der lægges desuden vægt på, at stien etableres for at øge tilgængeligheden til skulpturen. Endelig lægges vægt på, at med de af kommunen stillede vilkår i dispensationen fra naturbeskyttelseslovens §3, vil realiseringen af projektet ske med minimale ændringerne af de strandbeskyttede arealer til følge.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet ”Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse”.

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til stien som ansøgt.

Med venlig hilsen

Martin Kangas Christensen
makch@mst.dk

Bilagsliste:
Bilag 1: Lovgrundlag
Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen er også sendt til:

- Esbjerg Kommune, raadhuset@esbjergkommune.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Esbjerg, dnesbjerg-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsraadet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Sydvestjylland, sydvestjylland@friluftsraadet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Esbjerg, esbjerg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, nbu_jyl@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Miljøstyrelsens hjemmeside, www.mst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven
Af naturbeskyttelseslovens[2] § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15 a og 15 b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65 b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse
Ifølge habitatbekendtgørelsen[3] skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

[2] Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.
[3] Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.